

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Lambertus 5 te WESTERLO

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 48397-123844-123877

Instellingsnummer 48397

Instelling Sint-Lambertus 5

Directeur Fons MERTENS

Adres Denis Voetsstraat 21 - 2260 WESTERLO

Telefoon 014-54.50.75

Fax 014-54.95.63

E-mail fons.mertens@silawesterlo.be

Website <http://www.silawesterlo.be>

Bestuur van de instelling VZW Vrij Onderwijs Westerlo en Omgeving

Adres Verlorenkost 1 - 2260 WESTERLO

Scholengemeenschap SGKSO Westerlo

Adres Denis Voetsstraat 21 - 2260 WESTERLO

CLB Vrij CLB Kempen

Adres Rubensstraat 170 - 2300 TURNHOUT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 01-02-2016, 02-02-2016, 03-02-2016, 04-02-2016, 05-02-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 05-02-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 22-03-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Chris VAN WOENSEL

Teamleden Alex MAES, Jurgen HUS, Erwin HUYBREGHTS, Gabriël POPPE,
Vinciane VANDERHEYDE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	8
4.1.1.2 Engels in tso tweede graad in de studierichtingen Mechanische technieken en Industriële wetenschappen (leerplan D/2012/7841/056)	9
4.1.1.3 Elektriciteit in tso tweede graad in de studierichting Elektrotechnieken (leerplan D/2009/7841/002).....	12
4.1.1.4 Elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica in tso derde graad in de studierichting Industriële wetenschappen (leerplan D/2012/7841/046).....	14
4.1.1.5 Project algemene vakken (pav) in bso derde graad in de studierichtingen Houtbewerking, Elektrische installaties en Lassen-constructie (leerplannummer D/201/7841/026)	16
4.1.1.6 Specifieke vorming in bso derde graad in de studierichting Elektrische installaties en in bso derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Industriële elektriciteit (leerplannen D/2013/7841/017 en D/2013/7841/040)	20
4.1.1.7 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Hout en in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking (leerplannen D/2006/0279/054 en D/2012/7841/061).....	23
4.1.1.8 Specifiek gedeelte in bso derde graad in de studierichting Lassen-Constructie en het specialisatiejaar Fotolassen (leerplannen D/2010/7841/031 en D/2008/7841/022).....	27
4.1.1.9 Specifiek gedeelte in tso derde graad in de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken (leerplan D/2010/7841/028)	28
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	29
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	30
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	31
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	32
5.1 Aanvangsbegeleiding	32
5.2 Leerbegeleiding.....	33
5.3 Evaluatiepraktijk	36
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	39
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	42
7.1 Wat doet de school goed?	42
7.2 Wat kan de school verbeteren?	42
7.3 Wat moet de school verbeteren?	42
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	43
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	43

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

De Sint-Lambertusscholen bestaan uit vijf scholen, elk met een eigen instellingsnummer. Samen vormen ze de 'Scholengemeenschap voor Katholiek Secundair Onderwijs Westerlo'. Pedagogisch en fysiek hebben deze scholen zich echter georganiseerd in twee eenheden, namelijk een middenschool met de eerste graad van Sint-Lambertus 1, 2, 3 en 4 en een bovenschool met de tweede en derde graad van Sint-Lambertus 3, 4 en 5. Alle leerlingen van de eerste graad volgen les op de campus van Sint-Lambertus 1 en 2 en de twee vestigingen daarvan in Oosterwijk en Veerle-Laakdal. De leerlingen van de bovenbouw doen dat op de campus van Sint-Lambertus 3, 4 en 5. Omdat de scholengemeenschap de beoordeling van hun werking volgens die structuur wenst te kennen, heeft het doorlichtingsverslag van Sint-Lambertus 1 en 2 voor wat betreft het algemeen beleid, bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne en de onderwijsprocessen ook betrekking op de eerste graad van Sint-Lambertus 3 en 4. De vakverslagen voor de eerste graad staan in het doorlichtingsverslag van de betrokken instellingsnummers.

2 SAMENVATTING

De Vrije Sint-Lambertusscholen zijn gelegen op een campus in een veeleer landelijk gebied en bieden een brede waaier van studierichtingen in de tweede en derde graad secundair onderwijs aan. Deze zijn ingedeeld in de studiedomeinen Kunst en creatie, Welzijn en maatschappij, Economie en organisatie, Wetenschap en techniek en tenslotte Taal en cultuur. Het profiel van de studierichtingen varieert van praktisch over toegepast-praktisch en toegepast-theoretisch tot theoretisch.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsregelgeving respecteert. De onderwijsinstelling krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De instelling kent de tekorten en het beheer ervan resulteert in een gedeeltelijke verbetering van de leef- en werkomgeving. Door de uitvoering van de geplande renovaties en het masterplan, kan het beleid op eigen kracht de resterende tekorten wegwerken.

Het erkenningsonderzoek kwam tot stand op basis van een representatief staal van het onderwijsaanbod. Voor de meeste vakken leidde dit tot een positieve beoordeling. In de onderzochte vakken van de basisvorming met name het project algemene vakken in de derde graad bso en Engels in tweede graad tso Industriële wetenschappen en Mechanische technieken voldoet de leerplanrealisatie. Dat is ook het geval voor het specifiek gedeelte in de derde graad bso in de studierichtingen Elektrische installaties, Lassen-constructie, Fotolassen en Industriële elektriciteit. Verder kwam de inspectie tot een gunstig advies voor het vak elektriciteit in de tweede graad tso Elektrotechnieken en het specifiek gedeelte van de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken in de derde graad tso.

De leerplanrealisatie voldoet niet voor het specifiek gedeelte van de studierichtingen Hout en Houtbewerking, respectievelijk in tweede en derde graad bso. Verder stelde de inspectie ook tekorten in de leerplanrealisatie vast binnen het specifiek gedeelte van de studierichting Industriële wetenschappen in de derde graad tso. Ook bij de evaluatie van de stage en de geïntegreerde proef stelde de inspectie een wisselend beeld vast binnen de studierichtingen. Zo zijn bij bepaalde studierichtingen de leerplandoelstellingen zwak of niet opgenomen bij de opdrachtomschrijving, de stageactiviteitenlijst en in de evaluatie.

De school levert voldoende inspanningen om de vakoverschrijdende eindtermen na te streven bij haar leerlingen, zij het dat dit doelgerichter kan gebeuren. Binnen de context 'Omgeving en duurzame ontwikkeling' en 'Sociorelationele ontwikkeling' streeft de school via de vakken en specifieke projecten de meerderheid van de eindtermen met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen na.

In het kader van het kwaliteitsonderzoek heeft de inspectie de aanvangsbegeleiding, leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk onderzocht. Het onderzoek heeft aangetoond dat betreffende aanvangsbegeleiding en leerbegeleiding de school erin slaagt haar doelstellingen waar te maken. De schoolleiding heeft een duidelijke visie op de aanvangsbegeleiding, die ze vertaalt in operationele doelstellingen met concrete acties. De inspectie stelt een positief verband vast tussen de aanpak van de aanvangsbegeleiding, het klasmanagement en het onderwijsproces bij de beginnende leraren. Het breed opgevat begeleidingstraject kan gelden als een voorbeeld van goede praktijk.

De school kadert de leerbegeleiding in haar visie op zorg en concretiseert ze aan de hand van het zorgcontinuüm. Voor de 'Zorg voor het leren' stelde de school een stappenplan op met een duidelijke rol voor vak- en klasleraren, graadcoördinatoren en directies. Zoals al bleek tijdens de vorige doorlichting spelen de leerlingdiensten, die ook instaan voor de zorgklas, een belangrijke rol bij het detecteren van problemen en het opvolgen van leerlingen.

Het planmatig werken van de school in het kader van 'Zorg voor leren', maakt dat alle betrokkenen elkaar niet alleen ondersteunen, maar eveneens controleren op het naleven van de afspraken rond leezorg. De uitstroomcijfers tonen aan dat het systeem van ondersteuning, oriëntering en heroriëntering voor de meeste leerlingen werkt. De participatiegraad van de uitstromende leerlingen aan het vervolgonderwijs ligt rond het Vlaams gemiddelde, het studiesucces ligt rond of boven de referentiewaarden.

Het onderzoek naar de evaluatiepraktijk toont aan dat deze structureel en participatief is uitgewerkt. De schoolleiding levert doelgerichte inspanningen om de leerlingenresultaten systematisch te koppelen aan de leerbegeleiding. De inhoudelijke uitwerking van de evaluatiepraktijk legt de school in de handen van de vakgroepen en de leraren. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat niet alle vakgroepen even efficiënt de gekregen verantwoordelijkheid opnemen. De ondersteuning en opvolging van de evaluatiepraktijk zijn niet altijd optimaal, wat resulteert in kwaliteitsverschillen tussen de vakken, waarbij de validiteit van de evaluatie soms in het gedrang komt.

Het algemeen beleid is transparant en getuigt van voldoende beleidsvoerend vermogen. Het steunt op de visie van de Sint-Lambertusscholen, die ernaar streven om de leerlingen te doen uitgroeien tot persoonlijkheden met een evenwichtig geloofs-, verstands- en gevoelsleven. Tegelijk wil ze hen optimaal voorbereiden op het hoger onderwijs of de arbeidsmarkt. Een team van drie directeurs en een adjunct-directeur stuurt de schoolwerking aan in een cultuur van samenwerking en consensus. Een goed uitgebouwd middenkader van coördinatoren en technische adviseurs ondersteunt het directieteam. De besluitvorming verloopt participatief. De school doet grote inspanningen om een draagvlak te creëren voor noodzakelijke beslissingen en innovaties. De kwaliteitszorg is uitgewerkt voor het geheel van de Vrije Sint-Lambertusscholen. De focus ligt conform het Kwaliteitsdecreet op het borgen van wat goed is en het constructief werken aan verbeterpunten. In het kader van haar kwaliteitszorg verzamelt de school vele gegevens, die ze gebruikt voor een systematische kwaliteitsbewaking. Toch blijkt dat dit systeem niet kan garanderen dat de leerlingen in alle onderzochte vakken de leerplandoelen bereiken.

De scholen zijn erin geslaagd een heldere en werkbare organisatiestructuur op te zetten om de werking aan te sturen. Het organisatiemodel van de scholen is al vele jaren in voege en wordt constant geoptimaliseerd.

De conclusie voor de onderzoeksvragen die tijdens de doorlichting centraal staan, is overwegend positief en mondt uit in een gunstig advies beperkt in de tijd op grond van de tekorten in de leerplanrealisatie en bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 2 BSO Hout		specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Elektrotechnieken		elektriciteit
Graad 2 TSO Industriële wetenschappen	Engels	
Graad 2 TSO Mechanische technieken	Engels	
Graad 3 BSO Houtbewerking	project algemene vakken	specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Elektrische installaties	project algemene vakken	specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Fotolassen		specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Industriële elektriciteit		specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Lassen-constructie	project algemene vakken	specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen		elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica
Graad 3 TSO Mechanische vormgevingstechnieken		specifiek gedeelte

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid De VOET-werking gebeurt overkoepelend in alle schoolnummers van het pedagogisch geheel. De visie en planning voldoen nipt. Er zijn hiaten wat de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen betreft. De school koppelt het nastreven van de VOET aan het eigen pedagogisch project. Ze beoogt hierbij een wisselwerking tussen de VOET en haar visie op onderwijs. De VOET-werking kadert binnen een traditie van brede vorming en extra-curriculaire activiteiten. De VOET vormen echter onvoldoende het uitgangspunt voor het organiseren of behouden van projecten en activiteiten. Ook binnen de vakken is de gerichtheid op de VOET nog beperkt, met uitzondering van de VOET die expliciet opgenomen zijn als leerplandoelstellingen.

De school registreert de bijdrage aan de VOET vanuit de activiteiten. Ze gaat ervan uit dat heel wat VOET ook nagestreefd worden in de vakken, maar heeft hierover geen betrouwbaar overzicht. Om een zicht te krijgen op de mogelijke hiaten in het aanbod en het bereik, heeft ze nog geen grondige analyse uitgevoerd.

Ondersteuning De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat. Het directieteam coördineert samen met de graadcoördinatoren de VOET-werking. In de afgelopen vijf schooljaren heeft de schoolleiding ingezet op het creëren van een draagvlak bij de personeelsleden. Ze spoorde de leraren aan om de bijdrage aan de VOET vanuit de bestaande projecten en activiteiten te registreren. Om die registratie te vereenvoudigen, schakelde de school vorig schooljaar over van registratieformulieren naar een digitaal systeem. Ze ontwikkelde echter nog geen strategie om de registratie gelijkgericht en kwaliteitsvol te laten verlopen.

Doeltreffendheid De school evalueert elementen van de VOET-werking, maar dit gebeurt niet systematisch. Door de weinig doelgerichte aanpak zijn de evaluatiecriteria niet voldoende gekoppeld aan de individuele VOET. Tot nog toe gebeurden enkele bijstellingen binnen het culturele aanbod. Ook beperkte de school voor sommige leerlingengroepen het aantal projecten om de effectieve lestijd beter te benutten.

Ontwikkeling	Er zijn een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en effectiviteit ervan zijn beperkt. Naar aanleiding van de geactualiseerde VOET in 2010, organiseerde de school een pedagogische studiedag. Een beperkt aantal personeelsleden volgde nascholing binnen enkele domeinen die raken aan de VOET. De professionaliseringsnoden zijn onvoldoende in kaart gebracht.
Uitvoering	De school streeft de meerderheid van de eindtermen met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen na. De werkgroep 'Milieuzorg Op School' (MOS) is de drijvende kracht achter een gevarieerd aanbod van zinvolle initiatieven. Met een milieucharter wil de school de leerlingen laten participeren aan een duurzaam milieubeleid. Tijdens de diverse excursies vanuit de vakken streeft de school de VOET voor natuurbeleving, appreciatie van landschap, natuur en erfgoed voldoende na.
Omgeving en duurzame ontwikkeling	
Sociorelationele ontwikkeling	De school streeft de meerderheid van de eindtermen met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen na. Naast een aantal specifieke activiteiten (een meerdaagse in de Hoge Rielen, de instap- en relatievormingsdagen, de sessies van leefsleutels in actie ...), dragen ook een aantal vakken bij tot het realiseren van de VOET voor relatiebekwaamheid en interactie. Het omgaan met kunst en cultuur komt onder andere aan bod tijdens het project 'Anders omarmen' en de begeleide film- en toneelvoorstellingen.

4.1.1.2 Engels in tso tweede graad in de studierichtingen Mechanische technieken en Industriële wetenschappen (leerplan D/2012/7841/056)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is voldoende gericht op het verwerven van functionele taalvaardigheid. De leerbegeleiding ondersteunt het leerproces. De uitrusting voldoet. De evaluatie is voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen en biedt de mogelijkheid om het studiepeil van de leerlingen te beoordelen. De meerderheid van de leerlingen behaalt voldoende resultaten.

Onderwijsaanbod	De leerlingen leren mondeling en schriftelijk communiceren in zinvolle contexten. De woordenschat en de grammatica worden geïntegreerd aangebracht en ingeoeft in samenhang met de vaardigheden.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	De leerplandoelstellingen voor luisteren en lezen worden in voldoende mate aangeboden. De moeilijkheidsgraad van de teksten en de vraagstelling stemt overeen met het vereiste niveau. De meeste tekstsoorten komen aan bod. De leerlingen verwerken ook zelfstandig een aantal ficties. Ze komen evenwel minder in contact met argumentatieve teksten. De leerlingen krijgen voldoende kansen om de mondelinge interactie, de spreek- en de schrijfvaardigheid te oefenen tijdens de lessen. Algemeen gebruiken de leraren het Engels als communicatietaal. Dit draagt bij tot de taalvaardigheidsverwerving.
	Door middel van authentiek tekstmateriaal maken de leerlingen voldoende kennis met cultuuruitingen en socio-culturele aspecten van de Engelstalige wereld. Ook de Londenreis en de reis naar Kent dragen bij tot het verwerven van de interculturele competentie en van taalvaardigheid.

De leerlingen reflecteren over de taal. Zowel voor de receptieve als voor de productieve vaardigheden wordt er echter weinig gereflecteerd over de kenmerken van tekstsoorten, over tekstopbouw en over genreconventies. De leerstrategieën voor lezen, luisteren, spreken en schrijven krijgen beperkt expliciete aandacht evenals het raadplegen van naslagwerken. Deze aspecten van de instructie zijn voor verbetering vatbaar. De vakgroep is zich hiervan bewust en hij heeft dit schooljaar een pilootproject gelanceerd in de tweede graad. Het doel van het project is om te onderzoeken hoe het gebruik van een taalportfolio kan bijdragen tot de zelfevaluatie van leerlingen en het gericht werken met taalleerstrategieën en studietips.

Taalleerstrategieën komen uitgebreid aan bod. De leerlingen verwerken de leerstof hoofdzakelijk zelfstandig op grond van een individuele planning. Ze gebruiken hierbij naslagwerken en hulpbronnen. Dit is een voorbeeld van goede praktijk.

De leerlingen krijgen voldoende de kans om de vakattitudes te ontwikkelen tijdens de lessen en bij het maken van verwerkingsopdrachten. Ze reflecteren er evenwel nog niet gericht en expliciet over. De vakgroep is volop aan de slag om hiervoor criteria vast te leggen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is gebaseerd op een combinatie van opdrachten en toetsen voor het dagelijks werk en drie examens per schooljaar. De verdeling van de punten over de verschillende leerplancomponenten weerspiegelt globaal de communicatieve inslag van het leerplan. Sinds dit schooljaar besteedt de vakgroep meer aandacht aan de leerplangerichtheid van de evaluatie. Ze maakt hiervoor een planning op in de vorm van een evaluatieportfolio.

De evaluatiepraktijk voldoet, maar vertoont een aantal hiaten voor de vaardigheden. Het aantal evaluatiebeurten verschilt ook sterk van leraar tot leraar en is niet altijd evenwichtig verdeeld over de verschillende leerplancomponenten. De vakgroep heeft hierover nog geen afspraken gemaakt. De bevraging van de kenniscomponent gebeurt functioneel in beperkte of ruime communicatieve contexten. De beoordeling van de luistervaardigheid is representatief voor de leerplandoelstellingen in Industriële wetenschappen. In Mechanische technieken wordt het luisteren niet genoeg geëvalueerd. De evaluatie van de leesvaardigheid voldoet in beide studierichtingen. De huislectuur wordt evenwel erg reproductief bevraagd. In Mechanische technieken is de variatie van tekstsoorten voor verbetering vatbaar. Voor de spreek- en schrijfvaardigheid zijn er in beide studierichtingen enkele hiaten in de evaluatie: het navertellen van een tekst (ET 18) en het geven van een spontane mening over een tekst (ET 19), het invullen van formulieren (ET 25) en het schrijven van een mededeling (ET 26) worden niet gericht beoordeeld.

De evaluatie is over het algemeen transparant. De leerlingen weten wat ze moeten kennen en kunnen. Meestal krijgen ze leerstofoverzichten en duidelijke uitleg over de wijze waarop ze bevraagd zullen worden. Op examens en toetsen wordt de puntenverdeling vermeld bij de vragen. Voor de beoordeling van productieve vragen gebruikt de vakgroep scorewijzers met criteria.

De meerderheid van de leerlingen slaagt op jaarbasis. Het onderzoek van de leerlingennotities en de lesobservaties wijst op een voldoende beheersingsniveau.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De infrastructuur en uitrusting voldoen. Elk leslokaal is uitgerust met een beamer, een geluidsinstallatie en een computer met internetaansluiting. De leraren gebruiken deze middelen voldoende tijdens de lessen. De computerlokalen zijn echter weinig beschikbaar voor de taallessen. De leraren ervaren dit als een belemmering om eigentijdse taallessen te geven, waarbij de leerlingen zelfstandig opzoekwerk verrichten of oefeningen maken volgens eigen noden en niveau.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces. Tijdens de lesobservaties werd vastgesteld dat de werksfeer stimulerend is voor de leerlingen. Ze worden aangemoedigd tot participatie. De lessen worden visueel ondersteund door middel van een bordboek. Gevarieerde didactische werkvormen zoals het onderwijsleergesprek en het duowerk bevorderen de interactie. Er worden verder duidelijke afspraken gemaakt en er is aandacht voor het plannen via de agenda en de leerstofoverzichten. De leerlingen leren inzichtelijk leren. Ze krijgen ook mondeling studietips. Toetsen en taken geven aanleiding tot gerichte feedback door middel van klassikale en/of individuele bespreking. De leerlingen verbeteren evenwel niet altijd de fouten, waardoor leerkansen gemist worden. De vakgroep heeft weinig afspraken gemaakt over het (begeleid) zelfstandig leren. Hiervoor bestaat ook geen verticale leerlijn.

De leraren nemen in het algemeen de verantwoordelijkheid op voor het bijwerken van leerlingen wanneer hun resultaten zwak zijn. De vorderingen van de leerlingen naar aanleiding van remediëringsinitiatieven worden meestal individueel bijgehouden door de leraren en op klassenraden besproken.

Rapporteringspraktijk
Transparantie
Leerondersteunend

De school besteedt heel wat aandacht aan het informeren van de leerlingen en de ouders over de leerprestaties door middel van de rapporten en de oudercontacten. De vakgroep talen volgt de afspraak van de school om bij tekorten duiding te geven en voorstellen te formuleren voor remediëring nauwkeurig op. Verder hanteert de vakgroep een vakrapport waar de leerling een overzicht krijgt van zijn prestaties voor de verschillende leerplancomponenten. Dit is een voorbeeld van goede praktijk.

Deskundigheidsbevordering

Overleg
Vorming

Het overleg in de vakgroep draagt sterk bij tot het optimaliseren van de onderwijskwaliteit. De vakgroep is reflectief ingesteld en werkt systematisch en solidair aan kwaliteitsverbetering. De recente bijstellingen betreffen vooral de planning van de evaluatiepraktijk en de rapportering. Er is aandacht voor professionalisering. De vakgroep neemt regelmatig het initiatief om de pedagogische begeleiders uit te nodigen. Gevolgde nascholingen worden gemultipliceerd. De nieuwe leraren krijgen veel vakinhoudelijke ondersteuning van de vakgroep.

4.1.1.3 Elektriciteit in tso tweede graad in de studierichting Elektrotechnieken (leerplan D/2009/7841/002)

Voldoet

De leraren bieden de meeste leerplandoelstellingen op het verwachte beheersingsniveau aan. Het evenwicht tussen theorie en praktijk voldoet. Het geheel van de evaluatie toont voldoende aan dat de leerlingen de leerplandoelstellingen beheersen. De school beschikt over de nodige minimale materiële vereisten.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leraren bieden de meeste leerplandoelstellingen op het verwachte beheersingsniveau aan. Uitzonderlijk behandelden ze inhouden theoretisch of via observatie waar het leerplan echter een actief leerproces vooropstelt ('uitvoeren', 'naleven'). In de praktijk- en labo-opdrachten hebben de leraren veel aandacht voor projectmatig werken. De stappen van het technisch proces zijn duidelijk te herkennen in de projectbundels. De praktijkopdrachten kennen een gepaste evolutie doorheen de leerlijn. Ze evolueren van gesloten en gestructureerd naar open en meer complex. Naarmate de opdrachten complexer worden, stijgen ook de verwachtingen op het vlak van ontwerpvaardigheden, zelfstandig werken en rapportering via verslagen. De leraren houden daarbij voldoende rekening met de evolutie van het ontwikkelingsniveau van de leerlingen.

Het onderzoek toont aan dat de geïntegreerde behandeling van de doelstellingen onder druk staat. Zo behandelen leraren de vaardigheden voor het tekenen van schema's zowel in het vak 'installatiemethoden tekenen' als in het vak 'realisaties PV'. Dit leidt tot het onnodig meervoudig behandelen ervan. Tevens faciliteert het opdelen van de leerplandoelstellingen over vier deelvakken niet ten volle een geïntegreerde onderwijspraktijk.

Onderwijsorganisatie

Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

De school vertrekt voor de opdrachtenverdeling en het lessenrooster vanuit de deelvakken die ze zelf definieerde in plaats van het concept van het leerplan. Deze werkwijze faciliteert een doorgedreven geïntegreerde aanpak niet.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De vraagstelling in de verschillende evaluaties (theorie, praktijk en labo) is voldoende afgestemd op het leerplan. Voor de evaluatie van theorie en labo voldoet de puntenverdeling op de meeste evaluatiestukken. Toch valt het op dat af en toe de punten per vraag eerder bepaald worden door het aantal antwoorden die van een leerling verwacht worden in plaats van door het belang van de bevroagde leerplandoelstelling. Af en toe ontbreekt de puntenverdeling en zijn de criteria waaraan de antwoorden dienen te voldoen, onduidelijk. Dit zet druk op de transparantie van de evaluatiepraktijk. Het evaluatie-instrument voor praktijk schaaft zowel het proces als het product in op basis van een mix van criteria en doelstellingen. Deze zijn nog niet vertaald naar concreet en waarneembaar gedrag, waardoor het voor de leraren moeilijker wordt om objectief te evalueren en de leerlingen gericht leerondersteunende feedback te geven. De verbeteringen van sommige evaluaties kunnen onmogelijk leiden tot correcte feedback op het leerproces van de leerlingen. Voor het totaal van de evaluatie valt het op dat de leraren zowel op de toetsen, verslagen als rapporten niet structureel leerondersteunende feedback geven. Voor de praktijkopdrachten gebeurt dit meer.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De uitrusting voldoet. De praktijklokalen zijn voldoende ruim om inductief en coöperatief leren mogelijk te maken. De leraren zetten de leermiddelen zinvol in. De studierichting beschikt over voldoende computers. De leerlingen maken gebruik van recente en relevante softwarepakketten voor schematekenen en simulaties.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het contact tussen leerlingen en leraren verloopt open en constructief. Tijdens de theorielessen overheerst het onderwijsleergesprek. Leraren hanteren een open vraagstelling die de leerlingen uitnodigt om in communicatie te gaan. Het cursusmateriaal bestaat uit leerboeken en eigengemaakt materiaal. Het is goed afgestemd op het verwachte beheersingsniveau alsook op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. De complexiteit van de gehanteerde vaktaal volgt de verticale leerlijn die de leraren uitzetten. Tijdens de lesbezoeken viel het op dat niet alle leerlingen de vaktaal voldoende beheersen.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De leraren hebben een hoge technische deskundigheid. Ze volgen daartoe regelmatig vakspecifieke nascholingen. Pedagogisch-didactische nascholingen komen weinig tot niet aan bod.

De leraren van deze studierichting komen onderling niet formeel samen in een vakgroepoverleg. Overleg verloopt vooral informeel en niet gestructureerd via agenda en verslaglegging. Enkele malen per jaar organiseert de technisch adviseur overlegmomenten met alle leraren van technische vakken, waar ze naast organisatorische onderwerpen ook pedagogisch-didactische onderwerpen bespreken. De afwezigheid van structureel overleg binnen de vakgroep leidt tot scheidingen tussen vakken, wat de efficiëntie van het onderwijsproces beperkt. De betrokken leraren zijn zich hiervan bewust, maar vinden vooralsnog geen oplossing.

4.1.1.4 Elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica in tso derde graad in de studierichting Industriële wetenschappen (leerplan D/2012/7841/046)

Voldoet niet

Het aanbod en de leerplanrealisatie zijn onvolledig voor de mechanisch georiënteerde doelstellingen. Voor een aantal leerinhouden is de evaluatie niet valide.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Voor de mechanisch georiënteerde doelstellingen is het aanbod onvoldoende gestructureerd en ontbreekt voor een aantal leerinhouden de link met de leerplandoelstellingen. De volledige leerplanrealisatie kan in onvoldoende mate aangetoond worden. Van analyseren, meten van waarden, opstellen van vergelijkingen en toepassen zijn er geen sporen. De doelstellingen in verband met pneumatische en hydraulische kringen, het analyseren van een elektromechanisch proces en het sturen van een geautomatiseerd proces worden niet of in onvoldoende mate gerealiseerd. De leercompetenties in verband met het zoeken naar verbanden, het onderscheiden van hoofd- en bijzaken, het schematisch ordenen, het analyseren, het verwerken en het ontwerpen komen nog onvoldoende aan bod in de meeste lessen. Voor elektriciteit-elektronica worden de meeste leerplandoelstellingen, kennis, vaardigheden en attitudes effectief, evenwichtig en met voldoende diepgang aangeboden. Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. De realisatie van de leerplandoelstellingen in verband met arbeid en vermogen bij elektrische verbruikers, één- en driefasige transformatoren, asynchrone motoren en geautomatiseerde elektromechanische processen kan niet aangetoond worden. De verticale samenhang is niet optimaal. In het eerste leerjaar wordt er sterk leerdoelgericht gewerkt tegenover een theoretische en minder op de leerplandoelen gerichte aanpak in het tweede leerjaar.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over voldoende actuele leermiddelen en ICT-uitrusting voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. In het eerste leerjaar wordt het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting voor elektriciteit/elektronica efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen. Voor de andere leerplandoelstellingen worden de beschikbare mogelijkheden onvoldoende ingezet.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Voor een aantal mechanisch of elektromechanisch georiënteerde doelstellingen zijn de evaluatie en het aanbod onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Voor theoretische mechanica en sterkteleer voldoet de evaluatie. Voor elektriciteit/elektronica komen de meeste leerplandoelstellingen effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie. De opdrachten en vraagstellingen zijn, zeker in het eerste leerjaar, eenduidig en in voldoende mate afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria. Het is duidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal en de leerlingen hebben zicht op de criteria waaraan de antwoorden moeten voldoen. Leraarafhankelijk zijn er voorbeelden van goede praktijk waarbij de evaluatie opgesplitst wordt volgens het beheersingsniveau (kennis, inzicht en toepassen) en waarbij de leerlingen uitgebreide feedback en remediërvorstellen aangeboden krijgen. Vaardigheden en attitudes worden eveneens beoordeeld. De geïntegreerde proef bestaat uit een theoretische beschrijving (vooral opzoekwerk) die onvoldoende verband heeft met de fundamentele leerplandoelstellingen en leerinhouden van het studierichtingsprofiel.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leraren hebben oog voor het bewerkstelligen van een taakgericht leerklimaat. De lessen verlopen overwegend leraargestuurd met het onderwijsleergesprek als dominante werkvorm. In sommige lessen is er een goede mix van informatieverstrekking, instructie, leerlingenwerk en actieve lesbetrokkenheid. De projectiemogelijkheden worden benut om de lesstructuur te projecteren of op te bouwen en fragmenten te tonen. Sommige leraren gebruiken activerende werkvormen, differentiatie, instructie- en vaktaal effectief voor het bereiken van de doelen. Voor elektriciteit/elektronica varieert het studiemateriaal van een voorbeeldig uitgewerkte cursus en labo-opdrachten die representatief zijn voor de leerplandoelstellingen tot een minder goed op de leerdoelen afgestemd leerboek. Voor de mechanisch georiënteerde leerinhouden is er een gebrek aan structuur en volledigheid en is het cursusmateriaal slordig en niet geactualiseerd.

4.1.1.5 Project algemene vakken (pav) in bso derde graad in de studierichtingen Houtbewerking, Elektrische installaties en Lassen-constructie (leerplannummer D/201/7841/026)

Voldoet

De leerplanrealisatie voldoet. Het onderwijsaanbod en de leerlingenevaluatie zijn afgestemd op de eindtermen en leerplandoelstellingen. De verschillende doelstellingsdomeinen komen aan bod in functionele contexten en op een voldoende beheersingsniveau. De materiële uitrusting voldoet nipt. De collegiale samenwerking ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod	Dit verslag handelt over zowel over de studierichtingen Houtbewerking, Elektrische installaties, Lassen-constructie als Moderealisatie en -verkoop. Deze studierichtingen vallen onder de bevoegdheid van eenzelfde vakgroep.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

De verschillende doelstellingsdomeinen komen vrij evenwichtig aan bod in functionele contexten en op een voldoende beheersingsniveau. De leerplandoelstellingen worden geïntegreerd aangereikt in zorgvuldig samengestelde thematische projectbundels en leerboeken. De vakgroep koppelt in de verschillende planningsdocumenten alle leerinhouden en -activiteiten expliciet aan de leerplandoelen en, waar mogelijk, aan de vakoverschrijdende eindtermen. Zo bundelt de vakgroep alle jaarplannen van de derde graad om na te gaan of alle eindtermen en leerplandoelstellingen evenwichtig aan bod komen. Een studiereis naar Antwerpen verrijkt het aanbod voor verschillende domeinen. Er zijn weinig sporen van het daadwerkelijk verkennen van de plaatselijke omgeving.

Wat functionele taalvaardigheid betreft, ligt de focus op zelfredzaamheid en het gebruiken van hulpmiddelen. De leerlingen oefenen doelbewust het toepassen van strategieën in voor de verschillende vaardigheden. In sommige klasgroepen kan de aandacht voor het gebruik van algemeen en correct Nederlands zowel schriftelijk als mondeling nog verhoogd worden.

Functionele rekenvaardigheid is geïntegreerd in de projectbundels in contexten, die nu of in de nabije toekomst deel uitmaken van de leefwereld van de leerlingen. Ze zijn gerelateerd aan het dagelijks leven of de beroepssituaties. Het domein functionele informatieverwerking en -verwerking komt uitgebreid aanbod via een variatie aan bronnen waaronder ICT.

Het veelvuldig gebruik van gevarieerd materiaal, opdrachten en werkvormen ontwikkelt de organisatiebekwaamheid van de leerlingen. Zo oefenen de leerlingen sociale vaardigheden via een spel over hun ecologische voetafdruk. Bij groepswork oefenen de leerlingen specifieke planningsvaardigheden op basis van het OVUR-principe (oriënteren, verkennen, uitvoeren, reflecteren).

Naast het opstellen van een tijdslijn, komt tijd- en ruimtebewustzijn geregeld aan bod in een aantal projectbundels. In het tweede leerjaar van de derde graad gaat veel aandacht naar leerplandoelstellingen die te maken hebben met solliciteren en budgetbeheer (domein maatschappelijk en ethisch bewustzijn) en dit op basis van leerboeken aangevuld met authentiek materiaal en projectbundels.

Wat het domein wetenschap en samenleving betreft zijn een aantal leerplandoelstellingen in het eerste leerjaar van de derde graad al geïntegreerd in de bestaande projecten. De vakgroep is zoekende om nog een aantal leerplandoelstellingen, die in het tweede leerjaar van kracht zijn sinds september 2015, daar een plaats te geven. Zij plant voor volgend jaar een wetenschapsdag met aandacht voor experimenten.

In het tweede leerjaar van de derde graad zet de vakgroep in de studierichtingen Houtbewerking, Elektrische installaties en Lassen-constructie een online mediatool in voor het realiseren van financiële geletterdheid en taal- en rekenvaardigheden. Via dit computerspel leren de leerlingen onder andere informatie opzoeken, een budget plannen, aankopen doen en prijzen berekenen.

De vakgroep pav ondersteunt de leerlingen van het tweede leerjaar bij de mondelinge en schriftelijke presentatie van hun geïntegreerde proef. Dit met wisselend resultaat. Voor bepaalde projecten zet de vakgroep een samenwerkingsverband op met andere vakleraren.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De materiële uitrusting voldoet nipt. In de vijf lokalen waarin pav gegeven wordt, zijn niet altijd het aantal computers dat het leerplan vereist - één computer per drie à vier leerlingen - aanwezig. Minstens één lestijd wordt wel structureel ingepland in een computerlokaal. Toch belemmert het tekort aan computers soms het onderwijsleerproces. Dit omdat de vakgroep intensief gebruik maakt van ICT in de klaspraktijk zowel op leerlingen -als op lerarenniveau. De school doet inspanningen om hieraan tegemoet te komen en investeert veel in ICT-uitrusting. Zeer recent werd de internetverbinding geoptimaliseerd. De aankoop van extra computers is in de begroting van 2016 voorzien. Bovendien kunnen de leraren tablets reserveren.

De vakgroep beschikt over woordenboeken, atlassen, tijdschriften en ander relevant materiaal om de leerplanrealisatie te ondersteunen. Het elektronisch leerplatform vervult verder een belangrijke rol in het beschikbaar stellen en delen van lesmateriaal.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De resultaten van de leerlingen zijn redelijk tot goed met een beperkt aantal onvoldoendes op jaarbasis. De evaluatieopdrachten zowel in het dagelijks werk als in de examens toetsen het bereiken van de eindtermen en leerplandoelstellingen en zijn globaal gezien voornamelijk vaardigheidsgericht. De vakgroep bewaakt nauwgezet dat alle domeinen van de eindtermen en leerplandoelstellingen aan bod komen in de evaluatie. Zij beschouwt de examens als een peiling van de realisatie van de eindtermen en leerplandoelstellingen. De leraren voegen een reflectiekader toe aan examens en toetsen zodat de leerlingen weten welke vaardigheden zij nog verder moeten inoefenen. Hierdoor legt de vakgroep een expliciete relatie tussen evaluatie en leerbegeleiding.

De vakgroep rapporteert over de resultaten in een vakrapport. 80 % van het globale cijfer betreft productevaluatie. Dit omvat het resultaat van toetsen, taken en het examen. Het gebruik van de term 'productevaluatie' leidt hier tot verwarring aangezien dit onderdeel ook resultaten van procesevaluatie bevat. 20 % van het globale cijfer geeft het resultaat weer van de beoordeling op een vijfpuntenschaal van attitudes. De invulling en keuze van de attitudes wordt niet schoolbreed maar op vakgroepniveau bepaald. Er zijn geen inhoudelijke afspraken op schoolniveau. Deze omvatten attitudes zoals taalgebruik, houding, orde en medewerking. Ook attitudes verbonden met pav namelijk 'zelfstandig beroep doen op hulpmiddelen' en 'zelfredzaamheid' krijgen hier een plaats.

De vakgroep objectificeert de beoordeling van productieve vaardigheden zoals spreken en schrijven door middel van evaluatiefiches met criteria. Voor de mondelinge examens in het tweede leerjaar zijn criteria opgesteld, die verder gaan de leerstofinhouden en waardoor ook taalgebruik en houding geëvalueerd worden. De leerlingen zijn op de hoogte van deze criteria en weten waarop ze geëvalueerd worden. De rapportering van de leerlingenresultaten is ondanks de verklarende uitleg vrij ingewikkeld voor externen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerbegeleiding ondersteunt en versterkt de leerlingen. In de lessen heerst een aangenaam leerklimaat dat gekenmerkt wordt door een respectvolle omgang tussen alle betrokkenen, vertrouwen en een stimulerende atmosfeer. De beperkte grootte van de klasgroepen maakt een individuele begeleiding mogelijk. Bij leerproblemen is de klasaanpak afgestemd op de afspraken,- die op schoolniveau gemaakt werden.

Een variatie van activerende en coöperatieve werkvormen is ingebed in de onderwijspraktijk. De vakgroep maakt gebruik van tal van documenten zoals instructiekaarten, stappenplannen, OVUR-fiches, strategieën voor leesvaardigheid en luistervaardigheid en schrijf- en spreekkaders om de leerlingen te ondersteunen in hun leerproces. De leerlingen krijgen de kans leerstrategieën daadwerkelijk in te oefenen. Verder houden de leraren voor de groepsindeling bij projecten rekening met de individuele leerlingenkenmerken om een optimale groepsdynamiek te verkrijgen.

Tot op heden zijn er leerlijnen uitgewerkt voor de regel van drie in functie van probleemoplossend denken, solliciteren in functie van maatschappelijk participatie en de OVUR strategie bij individueel- en groepswork.

Leerlingen worden tijdens de lessen intensief begeleid en kunnen steeds een beroep doen op de leraren voor bijkomende uitleg tijdens de middagpauze. Een expliciete relatie tussen de leerbegeleiding en de evaluatie wordt gelegd door middel van de reflectievragen bij toetsen en examens. Indien uit reflectie van de leerling blijkt dat een vaardigheid nog niet voldoende verworven is, krijgen zij extra tijd om desbetreffende vaardigheid in te oefenen. Ook de geformuleerde werkpunten in het vakrapport bij de beoordeling van attitudes gaan in die richting.

Van differentiatie op maat van de leerling zijn in de geraadpleegde documenten of tijdens de klasbezoeken niet veel sporen zichtbaar. In het tweede leerjaar differentieert de vakgroep op klasniveau betreffende de keuze van leerstofinhouden in functie van de studierichting en de klassamenstelling. In de praktijk bestaan de klasgroepen in de studierichtingen Houtbewerking, Elektrische installaties en Lassen-constructie immers bijna volledig uit jongens. De studierichting Moderealisatie en -verkoop wordt dan weer alleen bevolkt door meisjes.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De collegiale samenwerking tussen de leraren van alle studierichtingen in de derde graad ondersteunt de leerplanrealisatie. De vakgroepwerking is intensief en professioneel. Zowel inhoudelijke als organisatorische onderwerpen staan op de agenda. De inhoudelijke samenwerking kan gaan van een doelgerichte planning van de leerstof per jaar en klasgroep tot het samen uitwerken van examens en projecten voor alle klassen van de derde graad. Dit resulteert in een bijna optimale horizontale samenhang.

De samenhang tussen en de gelijkgerichtheid van het eerste en het tweede leerjaar kwam door omstandigheden, onder andere wissels van leraren in het tweede jaar, onder druk te staan. De vakgroep is zich daarvan bewust en onderzoekt hoe ze dit kan opvangen en de samenhang optimaliseren. De verticale samenhang tussen de tweede en de derde graad wordt bewaakt door gezamenlijk overleg.

De vakgroep bewaakt de kwaliteit van de eigen werking. Zo bepalen de leraren op basis van een zelfevaluatie van hun vakgroepwerking prioritaire werkpunten voor het komende schooljaar. Verder is een aanzet aanwezig tot het verzamelen van de leerlingenresultaten voor pav over de jaren heen. Tot een grondige analyse en bespreking ervan is de vakgroep nog niet toegekomen.

De reeds gevolgde bijscholingen, de deelname aan het pav-netwerk en de aanwezige expertise binnen de vakgroep zelf staan garant voor een dynamische aanpak van de aandachtspunten.

4.1.1.6 Specifieke vorming in bso derde graad in de studierichting Elektrische installaties en in bso derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Industriële elektriciteit (leerplannen D/2013/7841/017 en D/2013/7841/040)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is zo goed als volledig. De evaluatie toont aan dat de leerlingen de meeste leerplandoelstellingen bereiken. De uitrusting en de leermiddelen ondersteunen de realisatie van het leerplan.

Onderwijsaanbod	De leraren slagen erin de meeste leerplandoelstellingen op het verwachte beheersingsniveau aan te bieden. De doelstellingen over kasten en kabels komen niet met voldoende diepgang aan bod.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	De leraren bieden theorie en praktijk veelal geïntegreerd aan. Deze integratie komt momenteel echter niet voort uit een vakgroepgestuurde aanpak maar uit het feit dat leraren meestal een uitgebreide lesopdracht hebben waarin ze zowel theoretische als praktische doelstellingen behandelen. De praktische leerplandoelstellingen komen aan bod via projectwerk. De leraren hebben er daarbij oog voor dat kleinere deelprojecten samenkomen in een groter project. De leraren houden een overzicht bij van welke leerplandoelstellingen in welke deelprojecten aan bod komen. Hiermee bewaken ze actief dat een leerling die bepaalde deelprojecten niet kan uitvoeren, toch alle leerplandoelstellingen aangeboden krijgt. Het aanbod theoretische en praktische doelstellingen is redelijk goed op elkaar afgestemd. Conform de verwachtingen van het leerplan voeren de leerlingen meestal een opdracht uit, waarna de leraren en leerlingen de theorie opbouwen vanuit de praktijk. Deze proefondervindelijke werkwijze staat evenwel soms onder druk. Af en toe behandelen de leerlingen theoretische inhoud vanuit een leraargestuurde instructie, zonder afdoende praktische/realistische context. Sommige leerplandoelstellingen behandelen de leraren via een bedrijfsbezoek. Leerlingen bereiden deze bezoeken voor aan de hand van gestructureerde opdrachten, waardoor deze efficiënt en inhoudelijk waardevol kunnen verlopen. De geïntegreerde proeven en de stages in het tweede jaar van de derde graad en in het specialisatiejaar zijn inhoudelijk van een voldoende hoog niveau. Ze zijn afgestemd op het relevante studierichtingsprofiel en houden rekening met de startkwalificaties voor beroepen waartoe deze studierichtingen opleiden. De gip-bundels van de leerlingen geven blijk van een geïntegreerde benadering van een technisch probleem. De integratie met niet-technische vakken is onvoldoende. Een aantal gip-bundels van het tweede jaar illustreren onvoldoende de praktische realisatie. De aandacht voor kostprijs en planning is sterk.

De school biedt structuur aan de stage via de bundel 'Opbouw stageverslag'. Deze bevat informatie over bedrijfsculturen en -structuren. Via vragen over het stagebedrijf en de veiligheid bereiden leerlingen zich voor. De bundel bevat eveneens richtlijnen over de rapportage inzake de gebruikte gereedschappen, de uitgevoerde taken en de reflectie daarop via sterke en zwakke punten. Sporadisch voert een leerling minder relevante taken uit. Dit is meestal te wijten aan de taken die het stagebedrijf op dat moment uit te voeren heeft bij zijn klanten. De leraren volgen dit op via de stageverslagen en sturen bij waar nodig.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie steunt op projectbundels voor de praktische doelstellingen en op schriftelijke beurten en proefwerken voor de theoretische doelstellingen. De vakgroep is zoekende naar een meer leerplangerichte evaluatiewijze.

Voor de praktische doelstellingen vertrekt de evaluatie vanuit een uitgebreide zelfevaluatie met veel aandacht voor het proces. De leraren vervolledigen de evaluatie met een instrument waarbij ze zowel oog voor het proces als het product hebben. Het onderzoek toont aan dat onder 'proces' zuiver op attitudes gelet wordt, onder 'product' vallen zowel proces- als productcriteria. De link met de leerplandoelstellingen is onduidelijk. Vanuit het besef dat deze evaluatiepraktijk voor verbetering vatbaar is, ontwikkelden de praktijkleraren van het eerste en tweede jaar een nieuw instrument. Hierin integreren ze theoretische en praktische doelstellingen. Ze hebben ook oog voor vakgebonden attitudes, die ze hanteren als een wegingsfactor op het totaal van theorie en praktijk. Dit instrument is een goede aanzet om te komen tot een meer objectieve evaluatiepraktijk.

In het specialisatiejaar linkt de evaluatie voldoende aan de leerplandoelstellingen, maar is ze nog niet onderbouwd met duidelijke criteria. Dit vermindert de objectiviteit van deze werkwijze.

De evaluatie van de theoretische doelstellingen gebeurt nog steeds via een groot aantal schriftelijke evaluatiemomenten waarop vooral de reproductie van kennis gevraagd wordt. Het nut, de rol en de meerwaarde van deze evaluatiepraktijk is niet steeds duidelijk. Het onderzoek toont aan dat de vraagstelling niet steeds voldoende is afgestemd op het leerplan. De vragen zijn regelmatig contextarm en weinig realistisch. Leraren bevragen praktische vaardigheden soms theoretisch, wat geen meerwaarde biedt voor het leerproces van de leerling. Binnen de vakgroep is een waardevolle evolutie merkbaar naar een systeem waarbij theorie meer geïntegreerd met de praktijk en als onderbouwing daarvoor geëvalueerd wordt.

Tijdens de stage evalueren de leerlingen frequent zichzelf. Het stagebedrijf en de stagebegeleider (een leraar) vervolledigen de evaluatie. Daarbij hebben ze zowel oog voor vakspecifieke competenties, attitudes als administratieve en praktische verplichtingen. Deze evaluatiewijze is evenwichtig en sluit aan bij de stagedoelstellingen zoals beschreven in het leerplan.

De beoordeling van de geïntegreerde proeven gebeurt via een weldoordacht systeem waarin de leerlingen per periode verschillende doelstellingen dienen te realiseren. Elke doelstelling krijgt een weging afhankelijk van het belang ervan en de periode(s) waarin ze aan bod komt. De gehanteerde werkwijze is voldoende afgestemd op het leerplan.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Het aangereikte cursusmateriaal bestaat uit eigengemaakt materiaal, aangekochte leerboeken en technische bundels van fabrikanten van technische producten. Het is meestal afgestemd op het beheersingsniveau dat het leerplan voorschrijft en het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Sommige bundels van fabrikanten zijn te technisch en hoogdrempelig qua taalgebruik. Tijdens de lessen hanteren de leraren beeldmateriaal en presentaties om de leerinhouden te onderbouwen. Ze geven regelmatig herkenbare en goed geformuleerde voorbeelden zodat leerlingen de theoretische inhouden kunnen linken aan toepassingen en de toekomstige beroepspraktijk.

De leraren benutten heldere instructietaal en ze hebben veel aandacht voor de vaktaal. Leerlingen hanteren zowel mondeling als schriftelijk de juiste vaktermen. Leraren en leerlingen gaan zeer vlot in dialoog, mede dankzij de toepassing van werk- en groeperingsvormen die de leerlingen aanzetten tot onderlinge communicatie.

De leraren houden rekening met de technische beginsituatie van leerlingen. Ze bieden leerlingen, overwegend tijdens de praktijklessen, onmiddellijk de nodige ondersteuning. Deze is vooral remediërend van aard en sterk leraarafhankelijk. De vakgroep fungeert nog niet als hefboom om tot een gelijkgerichte aanpak te komen, ervaringen te delen en de effectiviteit van de geboden begeleiding in kaart te brengen en te verhogen. De curatieve leerbegeleiding is niet sterk uitgebouwd. Leerondersteunende feedback op basis van evaluatiemomenten komt voor bij de praktijkopdrachten. Deze wordt echter veelal uitsluitend mondeling gegeven, waardoor de leerling er niet naar kan teruggrijpen in zijn leerproces.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De uitrusting voldoet en de leraren zetten de leermiddelen zinvol in. De meeste lokalen bevatten zowel een instructiegedeelte als een gedeelte waar de leerlingen aan praktische leerplandoelstellingen werken. Sommige lokalen hypothekeren het gebruik van inductieve en activerende werkvormen door de vele projectrealisaties die er staan opgesteld. De school is zich hiervan bewust, maar ze vond er nog geen oplossing voor.

De studierichting beschikt over voldoende computers die zowel in een apart computertekenlokaal als in de praktijkruimtes opgesteld staan. De leerlingen maken gebruik van recente en relevante softwarepakketten voor schematekenen en simulaties.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De leraren hebben een hoge technische deskundigheid. Ze volgen daartoe regelmatig vakspecifieke nascholingen. Pedagogisch-didactische nascholingen komen weinig tot niet aan bod.

De leraren van deze studierichting komen onderling niet formeel samen in een vakgroepoverleg. Overleg verloopt vooral informeel en niet gestructureerd via agenda en verslaglegging. Enkele malen per jaar organiseert de technisch adviseur overlegmomenten met alle leraren van technische vakken, waar ze naast organisatorische onderwerpen ook pedagogisch-didactische onderwerpen bespreken. De uitwerking en invoering van het nieuwe evaluatiesysteem voor praktijkopdrachten illustreert de doelgerichtheid en de effectiviteit van het informeel overleg. De grootte van de lesopdrachten, het beperkt aantal collega's en de sterke onderlinge samenwerking compenseren de afwezigheid van gestructureerd, afdelingsbreed overleg.

4.1.1.7 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Hout en in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking (leerplannen D/2006/0279/054 en D/2012/7841/061)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden in onvoldoende mate gerealiseerd. De school beschikt niet over alle machines om de leerplandoelstellingen te realiseren. De evaluatie is in vele gevallen onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Ondanks het vakkundig en sterk geëngageerd lerarenteam, slaagt de school er niet in om de doelstellingen volledig en grotendeels volgens de visie van de leerplannen te implementeren. Het geïntegreerd projectmatig werken vormt het fundamentele uitgangspunt van beide leerplannen, maar komt in het onderwijsaanbod onvoldoende tot uiting. De integratie is onvoldoende herkenbaar in de zelfontwikkelde projectbundels en tijdens de uitvoering van de praktische oefeningen. De samenhang en de interactie tussen de vakken praktijk, technisch tekenen en technologie zijn in tal van opdrachten niet merkbaar.

De leerplanstudie gebeurt nog te oppervlakkig. De beschikbare jaarplannen maken de graduele leerlijn van de opdrachten in functie van het bereiken van de leerplandoelstellingen niet duidelijk en fungeren niet als dynamische werk-instrumenten. Ze geven enkel een opsomming van de te maken oefeningen. De selectie van de opdrachten gebeurt niet altijd met evenveel zorg. De moeilijkheidsgraad van tal van projecten is niet steeds aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. De overlapping binnen het curriculum wordt te weinig bewaakt.

De leerlingen kunnen tijdens het realiseren van hun project niet altijd terugvallen op een naslagwerk om de volledige bewerkingsvolgorde met de essentiële kennis en vaardigheden na te gaan. In enkele gevallen maken de leerlingen pas de tekening na de uitvoering. De opdrachtomschrijvingen maken niet duidelijk welke leerplandoelstellingen de leraar beoogt. De aandacht voor hedendaagse vormgeving en innovatie is beperkt.

In het eerste leerjaar van de tweede graad maken de leerlingen naast enkele basisoefeningen drie verschillende vormen van zitmeubilair. Het concept van deze stoelvormen is sterk gereduceerd om de moeilijkheidsgraad af te zwakken, maar de ergonomie en functionaliteit ervan komen daardoor in het gedrang. In de tweede graad zijn er geen eenvoudige schrijnwerkopdrachten voorzien om de leerlingen te laten kennismaken met andere facetten van de houtbewerking. Het accent ligt nu hoofdzakelijk op interieurelementen. Tal van doelen worden niet 'in functie van de opdracht' geïmplementeerd.

In de derde graad is de introductie van schrijnwerkoefeningen pas vanaf dit schooljaar merkbaar. Voorheen kaderden de opdrachten vooral binnen de meubelmakerij. Daktimmerwerk wordt uitsluitend theoretisch gegeven. De plaatsing van de gerealiseerde opdrachten zoals een raam, een buiten- en een binnendeur gebeurt niet. Hedendaagse technologieën over duurzaam bouwen en passiefbouw kennen vooral een theoretische invulling, maar komen niet voor in de praktische realisaties. Nochtans beschikt de school over een raamfrezenset voor passiefbouw. Alle doelen over CNC/CAM-technologie (Computer Numerical Control, Computer Aided Manufacturing) worden niet gegeven. De leerplandoelstellingen die behoren tot de elektrische, mechanische en sanitaire begrippen krijgen vooral een theoretische benadering terwijl het leerplan deze doelen vooral in praktische toepassingen kadert. De doelen met betrekking tot de kunststijlen worden te uitgebreid gegeven.

De opdracht van de geïntegreerde proef (gip) stelt geen doelen voorop. Bepaalde inhoud van het gip-dossier zijn niet altijd gelinkt aan de praktijkopdracht. Daarentegen is PAV sterk betrokken bij de gip. De school organiseert twee weken blokstage. Uit een steekproef blijkt dat de stageactiviteitenlijst heel summier is opgevat. De stage wordt niet benut om niet behaalde doelstellingen te realiseren in het bedrijf. De stagedossiers zijn vrij behoorlijk.

De onderwijspraktijk geeft toch al enkele gunstige perspectieven aan. De aanzet van het invoeren van een portfolio om de bereikte competenties per individuele leerling aan te tonen is positief, maar deze bestaat voorlopig nog uitsluitend uit foto's. De leerlingen leren doorheen het curriculum de basismachines zelfstandig instellen en bedienen, maar ook hier worden de bereikte competenties nog te summier bijgehouden om risico's aan de machines te vermijden. De leraren bewaken een gezond evenwicht tussen manueel tekenen en CAD (Computer Aided Design). De kwaliteit van de constructies is in beide graden goed.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

De grootte van de klasgroepen is voor de leerplanrealisatie aanvaardbaar. Daarentegen hypothekeert de verdeling van de lestijden in beroepspraktijk, technische tekenen en technologie het geïntegreerd projectmatig werken.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De infrastructuur is sterk verouderd en dringend aan een renovatiebeurt toe. Om de leerplanrealisatie behoorlijk uit te voeren beschikt de houtafdeling wel over alle elementaire, conventionele machines, maar een CNC-gestuurde machine voor hedendaagse constructietechnieken ontbreekt.

De veiligheden van de lintzaagmachine, de vlakbank en de paneelzaag zijn niet optimaal. De loopzones zijn te smal. In de machinezaal en de montageruimte staan heel wat materialen opgesteld die niet onmiddellijk beschikbaar moeten zijn voor de productie, maar die wel de risico's verhogen. De persoonlijke beschermingsmiddelen worden niet altijd gedragen.

Het vaklokaal is eerder sober ingericht. Het didactisch materiaal is verouderd en illustreert amper vernieuwende technologieën. Toch stellen de beschikbare multimedia de leraren in staat om hun lessen realiteitsgericht te onderbouwen. Er zijn mogelijkheden om diverse ICT-vaardigheden aan te leren.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De school opteert voor permanente of gespreide evaluatie en examens gedurende vier perioden. De praktische en technische vaardigheden nemen ongeveer 80 % in, de overige percentages zijn voorbehouden voor het inschatten van de beroepsgerichte attitudes.

Hoewel het evaluatieconcept op schoolniveau degelijk is uitgewerkt, is de toepassing ervan op vakniveau niet volledig en onvoldoende valide. Het mondeling bevragen van de leerlingen gebeurt te weinig vanuit het geïntegreerd vormingsconcept en het toetsen met veel traditionele kennisvragen toont aan dat de evaluatie niet altijd is aangepast aan het beheersingsniveau van het opleidingsprofiel. De leerplandoelstellingen staan veelal niet centraal. Globaal gezien kan de aansturing van de evaluatiepraktijk door het beleid efficiënter.

Uit de gesprekken blijkt dat de vakgroep over haar eigen onderwijspraktijk reflecteert, maar dit gebeurt voorlopig nog weinig doeltreffend. De vakgroep is nog zoekende om de attitudes gericht op te nemen in haar evaluatiepraktijk. Voorlopig worden alle attitudes evenwaardig en niet met een wegingscijfer ingeschaald. Het transparant maken van de evaluatiepraktijk zit in een ontwikkelingsfase. In enkele gevallen zijn duidelijke criteria al opgenomen. Voor sommige oefeningen is er een evaluatieblad voor de praktijklessen. De introductie van zelfevaluatie door de leerlingen is positief. Enkele documenten tonen een aanzet om de bereikte doelen per individuele leerling bij te houden.

De geïntegreerde proef (gip) wordt ook gespreid geëvalueerd en komt op een apart rapport. De externe juryleden zijn tweemaal betrokken bij de beoordeling van de gip. De proces- en productevaluatie van de geïntegreerde proeven gebeuren dan eerder op een zinvolle manier. Het gip-dossier bevat bemerkingen en bijstellingen. De leraren volgen de stages van de leerlingen op en bespreken met de stagementor het verloop ervan. Naast enkele algemene aandachtspunten zoals de voorbereiding en het stageverloop schaaft de evaluatie van de stage hoofdzakelijk attitudes in.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerlingen worden actief betrokken bij het onderwijsleerproces en krijgen tijdens de praktijkmomenten in de mate van het mogelijke sterke individuele begeleiding, zodat ze bijna continu en vrijwel onmiddellijk geremedieerd worden. Door de diversiteit van de opdrachten zijn de werkvormen sterk afwisselend. Ze dragen bij tot het creëren van een motiverend en aangenaam leerklimaat met aandacht voor onder andere ‘gepaste arbeidsattitudes’ en ‘veiligheid’. De leraren zetten de leerlingen aan om zelfstandig werkgehele uit te voeren en ze spelen in op de noden bij alle leerlingen. De directie informeert de leraren goed wanneer er leerlingen in de klas zitten die extra zorg vragen.

De preventieve maatregelen zijn niet overtuigend. Leerlingen kunnen niet altijd terugvallen op goed cursusmateriaal of degelijke projectbundels om de opdrachten te herlezen of uit te voeren. In sommige gevallen ontbreekt zelfs de technische tekening. Daarentegen zijn enkele cursusdelen goed afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen, maar ze illustreren zelden het geïntegreerd werken en missen actuele inhoud.

Het vaklokaal, de montageruimte en de machinezaal zijn gescheiden om het lescomfort te verhogen, maar ze zijn helemaal niet uitnodigend ingericht. Deze leeromgevingen zijn weinig stimulerend en hebben geen positieve effecten op de leerprestaties van de leerlingen. Er is amper hedendaags didactisch materiaal te vinden. Daarnaast zijn er wel mogelijkheden met multimedia en ICT om de lessen aanschouwelijk te onderbouwen.

De vakterminologie wordt de leerlingen eigengemaakt. Leerlingen worden aangezet om zoekopdrachten uit te voeren en om werkbundels met fotomateriaal uit te werken. De leraren stellen open vragen om de communicatie te bevorderen. Ze geven mondelinge feedback. De suggesties gegeven tijdens de geïntegreerde proef zijn begeleidend en beïnvloeden de resultaten positief. Het gip-dossier bevat bemerkingen en bijstellingen. Aandacht voor ‘leren leren’ kwam tijdens de doorlichting niet expliciet tot uiting.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De leraren en de technisch adviseur-coördinator komen regelmatig formeel of informeel samen om zowel praktisch-technische als pedagogisch-didactische thema’s te bespreken. Er is een tendens om het geïntegreerd werken te verbeteren en om de leerplanstudie nauwgezet aan te pakken. De vakverslagen zijn doorgaans vrij goed opgevat. Het aantal gevolgde nascholingen is leraargebonden. De aansturing van de vakgroep door het beleid is eerder beperkt.

4.1.1.8 Specifiek gedeelte in bso derde graad in de studierichting Lassen-Constructie en het specialisatiejaar Fotolassen (leerplannen D/2010/7841/031 en D/2008/7841/022)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Alle leerplandoelstellingen worden effectief aangeboden. De verschillende onderdelen van het leerplan, kennis en vaardigheden worden evenwichtig aangeboden. Het aanbod is afgestemd op het niveau van de leerplandoelstellingen. De kwaliteit van het las- en constructiewerk en de labo-opdrachten voldoen. Sommige leerplandoelstellingen worden geïntegreerd aangeboden. Het aanbod vertoont voldoende horizontale en verticale samenhang. Er heerst vaak lawaaihinder door het slijpen. De persoonlijke beschermingsmiddelen (gehoorbescherming) worden door de meeste leerlingen vaak niet gebruikt. Voor sommige leerlingen uit het specialisatiejaar Fotolassen zijn de stageactiviteiten niet representatief voor de opleiding.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over voldoende leermiddelen en ICT-uitrusting voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. De school zet het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting efficiënt in met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen. De werkplaats is echter toe aan een algemene opfrisbeurt. De waterinsijpeling langs het dak is opgenomen in de lijst van dringend uit te voeren werken. Er is een aparte slijpruimte, die echter onvoldoende geïsoleerd is waardoor alle leerlingen blootgesteld worden aan geluidsoverlast. De gassmeltlasposten, die enkel in de tweede graad gebruikt worden, hebben geen rookgasafzuiging.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De meeste leerplandoelstellingen komen effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie. De werkopdrachten en de vraagstelling zijn eenduidig en in voldoende mate afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria en de zelfevaluatiemogelijkheden worden gepast gebruikt. Het is duidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal. De geïntegreerde proeven zijn zowel voor Lassen-constructie als voor Fotolassen representatief voor de opleiding.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Voor de meeste vakken zijn de werkopdrachten en het studiemateriaal voldoende tot goed gestructureerd en in voldoende mate afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Voor sommige vakken is er echter geen gestructureerd cursusmateriaal en dienen de leerlingen alles over te schrijven van het bord. De lessen verlopen op een rustige en gestructureerde wijze. De leraren gebruiken activerende werkvormen, differentiatie, instructie- en vaktaal effectief voor het bereiken van de doelen. De leraar zorgt voor remediëring en geeft individuele feedback.

4.1.1.9 Specifiek gedeelte in tso derde graad in de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken (leerplan D/2010/7841/028)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd, de uitrusting voldoet en de evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De meeste leerplandoelstellingen, kennis, vaardigheden en attitudes worden effectief, evenwichtig en met voldoende diepgang aangeboden. Sommige doelstellingen in verband met beroeps- en studiekeuze worden nog niet systematisch aangeboden en gerealiseerd. Voor de fundamentele leerinhouden van de vakken praktijk, ontwerp, organisatie en mechanica is het aanbod in voldoende mate afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De leerplandoelstellingen worden geïntegreerd aangeboden. Het aanbod vertoont voldoende horizontale en verticale samenhang. De kwaliteit van de werkopdrachten en de geïntegreerde proeven voldoet. De opdrachten en de stageactiviteiten zijn representatief voor de leerplandoelstellingen.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over een goed uitgeruste ruime werkplaats, aangrenzende vaklokalen en een goed uitgerust labo met voldoende actuele leermiddelen en ICT-uitrusting voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. De school zet het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting efficiënt in met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De meeste leerplandoelstellingen komen effectief en evenwichtig aan bod in de evaluatie. De opdrachten en de vraagstelling zijn eenduidig en in voldoende mate afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria. Voor praktijk gebruiken de leraren de zelfevaluatiemogelijkheden. Het is duidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leraren gebruiken activerende werkvormen, differentiatie, inoefenen van leerstrategieën, instructie- en vaktaal effectief voor het bereiken van de doelen. De communicatie met de leerlingen is overwegend stimulerend en gericht op taken en inzet. De lessen verlopen op een rustige en gestructureerde wijze en de leerlingen krijgen kansen tot zelfstandig werken. De leraren zorgen voor remediëring en geven individuele feedback. Voor de meeste vakken is het studiemateriaal voldoende gestructureerd en goed afgestemd op de leerplandoelstellingen en het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Voor mechanica is het cursusmateriaal weinig gestructureerd en onvoldoende geactualiseerd.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school beschikt over diverse vestigingsplaatsen. Dit verslag heeft betrekking op de vestigingsplaatsen in de Denis Voetstraat 21 (campus) en de Denis Voetstraat 6 (sporthal) te Westerlo.

De school spoort de tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) op voldoende wijze op. De laatste schooljaren hebben de school en de scholengemeenschap bijkomend geïnvesteerd in een deskundig team dat de aspecten met betrekking tot veiligheid en infrastructuur opvolgt. De school maakt gebruik van de analyses van deskundigen en houdt rekening met de opmerkingen van het personeel. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen. De preventieadviseur slaagt er door tijdsgebrek momenteel nog niet in om systematisch risicoanalyses uit te voeren van de werkposten en installaties. De school beschikt nog niet voor alle toestellen over een indienstellingsverslag en kan nog geen goed uitgebouwd onderhoudsprogramma voorleggen. De controle van de toestellen, installaties en arbeidsmiddelen die vallen onder de controle van een bevoegd persoon, wordt nog maar gedeeltelijk systematisch uitgevoerd. De school gebruikt sinds enige tijd wel een eigen beheersprogramma, waardoor ze beter kan inspelen op de tekorten die de leraren en het personeel signaleren.

De school heeft de laatste jaren voortdurend geïnvesteerd in nieuwbouw en renovatiewerken. Hierdoor is ze erin geslaagd om een deel van de tekorten, vermeld in de verslagen van deskundigen, weg te werken. In afwachting van de uitvoering van een aantal verbeteracties, opgenomen in het globaal preventieplan (GPP), neemt de school compenserende maatregelen om de situatie te verbeteren en/of de risico's te minimaliseren.

Voor een aantal andere gekende tekorten, vaak van bouwtechnische aard, zijn er verbeteracties in een masterplan opgenomen. Dit plan voorziet in de vervanging van een aantal oude gebouwen door nieuwbouw. Hoewel er reeds voor een gedeelte van de dossiers goed uitgewerkte bouwplannen zijn, is er nog geen concreet tijdspad voor de uitvoering. Hierdoor is het onduidelijk wanneer de verbeteringen gerealiseerd zullen zijn. Sommige tekorten krijgen hierdoor een gedeeltelijke oplossing, andere blijven zonder gevolg.

Ondanks de inspanningen van de school, voldoen verscheidene kwaliteitsaspecten nog niet aan de minimale verwachtingen van de erkenningsvoorwaarde BVH. Door het sterk stijgend aantal leerlingen werd de school genoodzaakt om een aantal oude gebouwen opnieuw in dienst te nemen. De vaststellingen uit de controles en in de adviezen van de bevoegde interne en externe deskundigen, stemmen overeen met de bevindingen van de onderwijsinspectie tijdens de rondgang en de resultaten van de bevraging van het personeel en de leerlingen. Een deel van de gebouwen (D, E, G en H) is dringend aan renovatie of vervanging toe. In diverse klaslokalen van deze gebouwen zijn de verlichtingsarmaturen niet afgeschermd. In het E-blok ontbreekt een nooduitgang. Dit zou gelijktijdig opgelost worden met de vervanging van de ramen in 2016. De klasdeuren in het E-blok zijn nog uitgevoerd in enkel glas.

In het G-blok wordt nog verwarmd met losstaande gaskachels. De toestand van deze kachels is bedenkelijk en tijdens de rondgang is er in de klassen een duidelijke gasgeur waar te nemen. In het H-blok is er voortdurend last van waterinsijpeling via het dak. In het jaarlijks actieplan 2016 is opgenomen dat het dak dit schooljaar hersteld wordt. Enkele houtbewerkingsmachines zijn onvoldoende beveiligd en de loopzone tussen de machines is te klein. De stofafzuiging is ontoereikend en de veiligheid in de werkplaatsen hout wordt gehypothekeerd door de stockage van veel plaatmaterialen en houtvoorraden, die niet onmiddellijk nodig zijn voor de lessen. In de werkplaats lassen ontbreekt de rookgasafzuiging voor de zuurstof-acetyleenposten. De persoonlijke beschermingsmiddelen zijn in de las- en houtateliers aanwezig, maar tijdens de doorlichting is vastgesteld dat ze niet altijd door de leerlingen en de leraren gedragen worden.

In de wetenschapslokalen is een deel van de werktafels, waar de leerlingen proeven op uitvoeren, zeer smal. Bij andere werktafels zijn de bunsenbranders geplaatst onder houten kasten, waardoor het brandgevaar hoog is bij onoplettendheid. In de keuken ontbreekt nog een centrale gasafsluitkraan. De school beschikt momenteel niet meer over een geldige milieuvergunning.

De compartimentering van de gebouwen blijft voor de school een belangrijk knelpunt. Sommige brandwerende deuren worden voortdurend geblokkeerd. De school is zich bewust van deze problematiek en gaat na welke mogelijkheden er zijn om toch een vlotte doorgang van de vele leerlingen te garanderen. Daarnaast is er ruim onvoldoende overdekte speelplaats voor de leerlingen. Tijdens de doorlichting en na bevraging van de leerlingen, heeft de inspectie kunnen vaststellen dat dit een probleem is bij regenweer. Een aantal leerlingen staan onbeschut in de regen en ze worden door de leraren buiten gezet, indien ze in de gangen schuilen.

Ondanks de richtlijnen vanuit het beleid is er door de leraren onvoldoende aandacht voor het regelmatig verluchten van de klaslokalen. Hierdoor is de luchtkwaliteit in veel klaslokalen soms bedenkelijk. Dit wordt ook aangegeven in de verslagen van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer.

De vloer van de sporthal vertoont op diverse plaatsen beschadigingen, waardoor het valgevaar verhoogt. Ook de algemene inrichting van de sporthal en de kleedkamers geven een verouderde indruk.

Op het vlak van gezondheid en hygiëne is er op het ogenblik van de doorlichting nog een probleem met het aantal toiletten voor de meisjes en het aantal toiletten en urinoirs voor de jongens. Dit tekort leidt tot lange wachtrijen bij de meisjestoiletten en bij regenweer staan de leerlingen ook onbeschut aan het G-blok. Momenteel beschikt de school nog niet over een concreet tijdspad om dit probleem te verhelpen. Een nieuwe sanitaire blok wordt voorzien in de nieuwbouw ter vervanging van het G-blok.

De instelling krijgt een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. De instelling kent de tekorten en het beheer ervan resulteert in een gedeeltelijke verbetering van de leef- en werkomgeving. Door de uitvoering van de geplande renovaties en het masterplan, kan het beleid op eigen kracht de resterende tekorten wegwerken.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Aanvangsbegeleiding

Doelgerichtheid De aanwerving en de aanvangsbegeleiding van startende leraren vormen belangrijke aandachtspunten voor het beleid. Onder meer de zorgvuldige en gerichte sollicitatieprocedure en de onthaaldag vóór de start van het schooljaar getuigen hiervan. Als gevolg van een stijgend leerlingenaantal en de uitstroom van gepensioneerd leraren, is het aantal jonge en nieuwe leraren de laatste jaren sterk gestegen. Deze tendens zal nog enkele jaren aanhouden.

De schoolleiding heeft een duidelijke visie op de aanvangsbegeleiding. Ze heeft deze visie vertaald in heldere doelstellingen met concrete acties. Ze zoekt teamspelers die veel inzet en leerbereidheid tonen en zich vlot kunnen inleven in de schoolcultuur.

Ondersteuning De school organiseert een degelijke ondersteuning voor de aanvangsbegeleiding en verdeelt een aantal lestijden over zes mentoren en de scholen. De mentoren, die allen een professionele vorming volgden, dragen de organisatie van het geheel. Daarnaast treden ze op als begeleider en vertrouwenspersoon. De coaching door de mentoren bestaat onder meer uit klasbezoeken en feedbackgesprekken. Recent krijgt elke nieuwe leraar twee mentoren in plaats van één toegewezen.

De school heeft samen met het mentorenteam een uitgebreid begeleidingstraject uitgewerkt waardoor nieuwe leraren zich snel kunnen inwerken in het schoolleven en in de klaspraktijk. Op geregelde tijdstippen informeert ze hen over alle aspecten van de schoolorganisatie en de schoolwerking. Diverse initiatieven ondersteunen de kwaliteitsvolle begeleiding van startende leraren en interimarissen. De onthaaldag met een rondleiding en een onthaalbrochure zorgt voor de praktische en organisatorische richtlijnen. De vakinhoudelijke ondersteuning berust bij de vakgroep en een ervaren vakcollega fungeert als meter/peter.

De begeleiding is duidelijk gescheiden van de evaluatieprocedure, die de directieleden op zich nemen. De directie legt lesbezoeken af en bespreekt haar bevindingen met de beginnende leraar. Het verslag van dit gesprek ontvangt de mentor die de begeleiding indien nodig daarop afstemt. De schoolleiding peilt via een evaluatiedocument ook bij de graadcoördinatoren, de leerlingenbegeleiders, de vakgroep, de technisch adviseur en de peter of meter naar het functioneren van de beginnende leraar. Deze elementen dragen bij tot een gefundeerde beslissing op het einde van het schooljaar. Over het algemeen loopt de aanvangsbegeleiding over twee schooljaren. Vooral het tweede jaar krijgt een maatgerichte invulling.

De beginnende leraren krijgen ruimte om te groeien in hun ambt. De schoolleiding legt daarbij de nadruk op de interne professionalisering en bewaakt hun taaklast. In het eerste jaar nemen de beginnende leraren de taak van klastitularis alleen als assistent klastitularis op om de centrale rol in de leerlingenbegeleiding optimaal te ontplooien.

Doeltreffendheid Verschillende intervisiemomenten peilen naar de doeltreffendheid van de aanvangsbegeleiding. Functionerings- of evaluatiegesprekken met de directie leiden tot praktische, organisatorische of inhoudelijke bijsturingen.

De beginnende leraren ervaren de professionele collegialiteit als een sterke troef voor de ontwikkeling van de vakdeskundigheid. De inspectie stelt een positief verband vast tussen de aanpak van de aanvangsbegeleiding, het klasmanagement en het onderwijsproces bij de beginnende leraren.

Ontwikkeling De school levert inspanningen om de kwaliteit van de aanvangsbegeleiding continu te verbeteren. Ze brengt de ervaringen samen van collega's die hun expertise tijdens de vormingssessies delen. Daarnaast bevraagt ze jaarlijks de beginnende leraren over het doorlopen traject, verzamelt ze ervaringen van de verschillende betrokkenen en reflecteert ze over haar eigen werking. Het mentorenteam onderzoekt mogelijke verbeteruggesties en stuurt bij.

5.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school kadert de leerbegeleiding in haar visie op zorg, die ze concretiseert aan de hand van het zorgcontinuüm. De zorgdragende dimensie vormt immers een belangrijk fundament van haar opvoedingsproject. De leerbegeleiding heeft ook een duidelijke doelgerichtheid. De school beoogt finaal een vlotte instroom van de leerlingen op de arbeidsmarkt en voldoende slaagkansen in het hoger onderwijs/het vervolgonderwijs. Daarbij ziet ze het bereiken van de leerdoelen door de leerlingen als essentieel.

De school zet in op een open en participatief schoolklimaat. In dialoog gaan met de leerlingen en hun ouders is in elke fase van het zorgcontinuüm een vanzelfsprekendheid. Vanaf de verhoogde zorg betreft ze eveneens actief externe partners zoals het CLB, een school voor buitengewoon onderwijs en GON-begeleiders. Het is een meerwaarde dat de school deze ondersteuners ook inzet bij het informeren of professionaliseren van de teamleden. Aan het CLB kent ze een belangrijke taak toe bij het plannen van de individuele trajecten binnen de uitgebreide zorg.

Doordat de school de beginsituatie van de leerlingen zorgvuldig in kaart brengt, kan ze hen een gepaste leerbegeleiding geven en doelgericht oriënteren. Voor de leerlingen uit de eigen middenschool, zijn het de betrokken klasleraren die bij het begin van het schooljaar de leerlingdossiers doorgeven en bespreken. Daarnaast hebben de verantwoordelijken binnen de school ook toegang tot de gegevens uit het leerlingvolgsysteem van de middenschool.

Ondersteuning Voor de 'Zorg voor het leren' beschikt de school over een uitgewerkt en overzichtelijk stappenplan, met een duidelijke rol voor vak- en klasleraren, graadcoördinatoren en directies. De focus ligt vooral op het opvolgen van leerresultaten en de aanpak bij leerproblemen. Daarnaast bepaalt de school ook de maatregelen voor verhoogde zorg.

De schoolleiding verwacht dat er in de lespraktijk aandacht is voor onder andere differentiatie, remediëring, peer-teaching en interactieve werkvormen, conform de leerplannen en de vakoverschrijdende eindtermen. De verantwoordelijkheid voor de uitwerking van deze krachtige leeromgeving op klasniveau legt ze bij de vakgroepen en de individuele vakleraren. Om dergelijke uitwerking mogelijk te maken, gaat ze in de mate van het mogelijke in op noden voor nascholing en ondersteunende leermiddelen. Tijdens de doorlichting is gebleken dat de meeste leraren hierin hun taak ter harte nemen.

Een brede waaier van initiatieven zorgen voor een adequate ondersteuning van de leerlingen. Hierbij speelt de klasleraar een centrale rol, in dialoog met de overige vakleraren. Pas als het niet lukt om leerlingen te helpen op klasniveau, wordt beslist om verdere acties te ondernemen. Hiertoe behoren het gebruikmaken van de zorgklas, het toekennen van een studiebegeleider aan leerlingen uit de derde graad en het uittekenen van individuele trajecten. De klasleraren krijgen ondersteuning van de klassenraden en de graadcoördinatoren die zorgleerlingen helpen detecteren en/of mee opvolgen. Eveneens de leerlingdiensten, die instaan voor de zorgklas, helpen bij het opvolgen van leerlingen en detecteren van problemen.

De open dialoog met leerlingen en ouders krijgt een waardevolle invulling door de open klassenraden in de derde graad, geregelde oudercontacten en de bereikbaarheid van de directie. Tijdens de open klassenraden krijgen leerlingen een reële stem en leren ze van elkaar. Naast deze klassenraden organiseert de school ook gesloten klassenraden om leerlingen te bespreken.

Binnen de verhoogde zorg is het vooral de adjunct-directeur die in samenspraak met leerlingen en ouders aangepaste maatregelen uitwerkt en de leerlingen opvolgt. In een aantal dossiers betreft de school eveneens het CLB. De school denkt momenteel na over het organiseren van een specifieke cel leerzorg.

Het digitale leerlingvolgsysteem is in volle ontwikkeling. Tot voor kort bevatte het voornamelijk gegevens met betrekking tot de socio-emotionele begeleiding van leerlingen.

Doeltreffendheid Het planmatig werken van de school in het kader van 'Zorg voor leren' is efficiënt en zorgt er voor dat alle betrokkenen elkaar niet alleen ondersteunen maar eveneens op het naleven van de afspraken rond leerzorg. Het systeem van ondersteuning, oriëntering en heroriëntering blijkt, op basis van de uitstroomcijfers, voor de meeste leerlingen te werken.

Op het vlak van de leerbegeleiding heeft de school een cultuur van ontwikkelen, evalueren en aanpassen. Ze werkt kwaliteitsvol en betreft tevens de verschillende actoren. Een voorbeeld hiervan is de verdere verfijning van de open klassenraad. Momenteel neemt de school ook de werking van de zorgklas onder de loep, om blijvend te kunnen inspelen op een steeds groter wordende groep leerlingen. Daarnaast startte ze heel recentelijk een pilootproject op in verband met het leerlingvolgsysteem. Ze wil nagaan welke elektronische informatieverzameling zinvol, noodzakelijk en haalbaar is om de leerlingen op te volgen. Dat ze hierbij de sterkte van dialoog en de informele contacten wil blijven bewaken toont aan dat ze wat goed werkt, wil borgen.

De opvolging van leerlingen in de verhoogde zorg via het leerlingvolgsysteem is in volle ontwikkeling. De school wil via het systeem niet enkel zicht hebben op de afgesproken maatregelen, maar eveneens op het begeleidingsproces en de aanpassingen van maatregelen. De ontwikkelingen hierrond geven aan dat de school al relevante stappen heeft gezet in de uitwerking van een efficiënt werkend systeem.

De verantwoordelijkheid voor de uitwerking van een krachtige leeromgeving op klasniveau legt de schoolleiding bij de leraren. Tot hiertoe ging ze weinig na hoe doeltreffend deze aanpak is in het kader van de brede basiszorg. Heel recentelijk gebeurde wel een nulmeting naar aanleiding van een pedagogische studiedag rond het M-decreet. Uit de doorlichting blijkt dat het uitwerken van een krachtige leeromgeving afhankelijk is van vakgroepen en zelfs van leraren. Niet alle vakken beschikken bovendien over de noodzakelijke leermiddelen of infrastructuur om een dergelijke leeromgeving te kunnen realiseren. Algemeen gezien is het contact tussen leerlingen en leraren echter wel laagdrempelig waardoor leerlingen makkelijk met vragen bij leraren terecht kunnen. De leraren zijn eveneens goed geïnformeerd over zorgleerlingen en de specifieke maatregelen zoals de tijdsaanduiding op examens.

Het talenbeleid wordt geconcretiseerd in een aantal doelstellingen. Aansluitend bij de noden van de leerlingen ligt het accent op het gebruik van het Standaardnederlands, het leerstoornissenbeleid en de aandacht voor taalvaardigheidsverwerving bij alle leerlingen. De opstart in 2007 ging gepaard met een intensief professionaliseringstraject waarbij alle leraren betrokken werden. Een aantal acties zijn nu structureel verankerd in de schoolwerking. Zorgvuldige communicatie op rapporten, bij B- en C-attesten en op de open klassenraden, aandacht voor duidelijke vraagstelling in toetsen en examens en taaltips tijdens de taalmaand zijn hier voorbeelden van. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat het taalgericht lesgeven een wisselende kwaliteit kent in de vakken.

Zo is er in de meeste vakken wel voldoende aandacht voor correct en toegankelijk cursusmateriaal, voor vaktaal en voor het leren in betekenisvolle contexten. Nog niet alle vakgroepen besteden evenwel aandacht aan het verwerven van schooltaal, het differentiëren op talig vlak en de taal in de evaluatiepraktijk. De verdere implementatie van het taalgericht vakonderwijs in alle vakken en graden en het gericht opvolgen van de resultaten van de acties blijven een uitdaging voor de school.

Ontwikkeling De school beseft dat ze, mede door het M-decreet, voor een aantal uitdagingen staat. Ze stelt vast dat de schoolbevolking sterk groeit, dat leerlingenstromen wijzigen en dat de vraag naar individuele studiebegeleiding stijgt. Uit de kwaliteitsonderzoek blijkt dat de school al zinvolle stappen zet om hierop te anticiperen. Een voorbeeld hiervan is het bundelen van informatie in het leerlingvolgsysteem. Het beleid organiseerde recentelijk ook een pedagogische studiedag rond het M-decreet. De studiedag is een duidelijke aanzet om alle leraren meer te betrekken in het zorgbeleid. De directieteam wil echter voor haar personeel ook een goed evenwicht zoeken en de psychosociale belasting bewaken.

De school zet in op professionalisering. Een aantal leraren en vakgroepen volgden reeds individuele nascholingen. Ook de GON-begeleiders ondersteunen de leraren, bijvoorbeeld naar aanleiding van een geïntegreerde proef voor leerlingen met autisme. Zowel de leerlingdiensten, de directies als de leraren van de praktische vakken deelden expertise met medewerkers van een school voor buitengewoon onderwijs.

5.3 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De evaluatiepraktijk is structureel en participatief uitgewerkt. De school gebruikt momenteel zes evaluatiesystemen. Afhankelijk van de aard van het vak, het aantal lestijden per week en de onderwijsvorm koppelt ze aan elk vak een evaluatiesysteem. De schoolleiding levert doelgerichte inspanningen om de leerlingenresultaten systematisch te koppelen aan de leerbegeleiding. Hiermee concretiseert ze haar visie over de zorg voor het leren.

De inhoudelijke uitwerking van de evaluatiepraktijk legt de school in de handen van de vakgroepen en de leraren. Zij bepalen onder meer de opmaak van het vakrapport, de verhoudingen van de verschillende aspecten van de evaluatie en het aantal evaluaties. Zij dragen ook de verantwoordelijkheid voor de leerplangerichtheid van hun evaluatie. Over de evaluatie van de geïntegreerde proef, de onderzoekcompetenties en de stage zijn er geen schoolbrede afspraken. Er zijn doorgaans ook geen criteria om de gelijkgerichtheid te bevorderen. Daarnaast is de gebruikte terminologie eigen aan de evaluatie - proces-en productevaluatie - nog niet voor iedereen duidelijk. Hierdoor is de doelgerichte uitwerking van de evaluatiepraktijk binnen de vakken wisselend.

De school hanteert geen formele deliberatiecriteria. De klassenraad bespreekt elke leerling en besteedt veel aandacht aan de individuele situatie. De klassenraad stelt altijd het meest prospectieve attest voor. De resultaten van de gip, de stage en de onderzoekcompetenties zijn belangrijke elementen bij de eindbeslissing.

Ondersteuning De schoolleiding en de werkgroep evaluatie nemen de verantwoordelijkheid van de evaluatiepraktijk waar. De afspraken komen participatief tot stand en worden gecommuniceerd in beleidsdocumenten en via personeelsvergaderingen. Ook ouders en leerlingen zijn via het schoolreglement voldoende geïnformeerd over de evaluatie- en rapporteringspraktijk. De communicatie met de leerlingen en hun ouders over de schoolse vorderingen verloopt op een gestructureerde en transparante manier via de periodieke rapporten, vakrapporten en oudercontacten.

De leraren registreren de evaluatiegegevens in een digitaal softwarepakket. Voor het gebruik ervan krijgen de leraren een opleiding, ondersteund met een draaiboek. De schoolleiding en de werkgroep evaluatie bieden tips en voorbeelden aan voor de opbouw en de formulering van de rapportcommentaren. Daarbij ligt de nadruk op duidelijke en positieve communicatie.

In de verschillende studiegebieden en vakgroepen houden de technisch adviseurs of de coördinatoren toezicht op de evaluatiepraktijk. In bepaalde vakken is de nood aan feedback en bijsturing soms reëel.

Doeltreffendheid De school verzamelt en analyseert gegevens onder meer over de leerprestaties, het vervolgonderwijs, de attestering, de opvolging van adviezen en de uitstroom. Daaruit blijkt dat zij over het algemeen gunstige resultaten kan voorleggen. De participatiegraad aan het vervolgonderwijs ligt rond het Vlaams gemiddelde, het studiesucces ligt rond of boven de referentiewaarden.

Doordat in een aantal vakken de evaluatiepraktijk echter onvoldoende leerplangericht is, is de attestering van de leerlingen niet altijd gebaseerd op een valide evaluatiepraktijk. De commentaren van de klassenraad en de vakken op de rapporten zijn goed onderbouwd. De adviezen, vermeld op de notulen, zijn eveneens sterk gemotiveerd.

De schoolleiding voert geen systematische controle van de evaluatiepraktijk binnen de vakken uit. Ze vertrouwt er immers op dat elke vakgroep en de leraren hun evaluatiepraktijk voldoende afstemmen op de leerplannen. Het erkenningsonderzoek stelt echter grote verschillen vast tussen en binnen de vakgroepen. Sommige vakgroepen en leraren hanteren duidelijke puntenverdelingen en beoordelingscriteria die afgestemd worden op de leerplandoelstellingen. Bij andere vakgroepen en leraren zijn dit nog grote werkpunten. De validiteit van de evaluatiepraktijk vertoont dus schakeringen.

Vele leraren zijn zoekende om de vakattitudes op een aanvaardbare manier te integreren binnen de evaluatie. De grote verscheidenheid aan evaluatie-instrumenten binnen bepaalde vakgroepen maken de evaluatie alleen maar complex. De bijsturing van de eigen onderwijspraktijk gebeurt, maar is vooral leraargebonden.

Over het algemeen geven de leraren voldoende feedback na de evaluatie, al gebeurt dit niet in alle vakken met evenveel diepgang. Minder goede resultaten geven doorgaans aanleiding tot ondersteunende initiatieven.

Bij de evaluatie van de stage en de geïntegreerde proef stelt de inspectie een wisselend beeld vast binnen de studierichtingen. Zo zijn bij bepaalde studierichtingen de leerplandoelstellingen zwak of niet opgenomen bij de opdrachtomschrijving, de stageactiviteitenlijst en in de evaluatie.

Ontwikkeling De schoolleiding en de werkgroep evaluatie bespreken jaarlijks de evaluatiesystemen en sturen bij waar nodig. De ontwikkelingen in de evaluatiepraktijk worden vooral ingegeven door de vernieuwde leerplannen, de bijscholingen en de aanbevelingen van de pedagogische begeleiding.

Evaluatie is geen expliciet aandachtspunt in het nascholingsplan. Toch is de schoolleiding zich ervan bewust dat de evaluatiepraktijk een werkpunt en een continue uitdaging blijft. De zinvolheid van examens voor bepaalde vakken vraagt nader onderzoek. In de evaluatie van de geïntegreerde proef binnen enkele opleidingen, zijn al wezenlijke stappen gezet op het vlak van transparantie en normering. Er is een aanzet merkbaar om dit door te trekken naar alle opleidingen en studierichtingen. De begripsverwarring tussen gespreide en permanente evaluatie en product- en procesevaluatie dient uitgeklaard te worden. Daarnaast wil de school uniformiteit krijgen in de vakrapporten.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Op de campus van de Vrije Sint-Lambertusscholen wordt een brede waaier van studierichtingen, die traditioneel tot de tweede en derde graad aso, bso of tso behoren, aangeboden. Samen vormen zij één school en bovendien een deel van een groter geheel, bestaande uit deze bovenbouw en de eerste graad. Deze laatste biedt op andere vestigingsplaatsen onderwijs aan.

Een sinds jaren stabiel directieteam, dat bestaat uit de drie directeurs van de bovenbouw, bijgestaan door een adjunct-directeur, vormt het dagelijks bestuur en neemt beslissingen op basis van consensus. Er is wekelijks overleg en een duidelijke verdeling van taken, die zowel specifiek per onderdeel als overkoepelend kunnen zijn. Het directieteam krijgt ondersteuning van de technisch adviseur-coördinator en de technische adviseurs voor de begeleiding van de technische en praktische vakken. Zij komen geregeld bij elkaar onder leiding van één van de directies, geven adviezen voor het beleid en zijn medeverantwoordelijk voor de uitvoering van de beslissingen van het directieteam. Een aantal diensten zoals financiën, ICT en personeelsbeheer krijgen vorm op het niveau van het overkoepelend pedagogisch geheel.

Het grote geheel van studierichtingen en onderwijsvormen is opgedeeld in kleinere gehelen, die aangestuurd worden door een groep graadcoördinatoren. Deze zijn ingedeeld op basis van het profiel van de studierichtingen in graadcoördinator beroepsniveau, technisch niveau of theoretisch niveau. Zij worden aangesteld door de directie en hebben een zekere autonomie. Dit middenkader houdt betreffende het pedagogisch beleid de vinger aan de pols. Zij staat de directie bij op pedagogisch en didactisch vlak inzake de organisatie van het schoolleven. Zij zorgt ook voor de doorstroming van informatie naar de directie en naar de graadgroepen toe en verzekeren de inspraak van personeel en leerlingen. De school stelt de graadcoördinatoren enkele uren vrij in hun lesopdracht.

Een functiebeschrijving vormt de basis van functioneringsgesprekken met de leraren. Uit de functioneringsgesprekken vloeien concrete afspraken voort.

Ondanks de complexe schoolstructuur, is de school erin geslaagd een heldere en werkbare organisatiestructuur op te zetten om de schoolwerking aan te sturen. Het organisatie-model van de school is al vele jaren in voege en heeft zijn dienst bewezen.

Visieontwikkeling De visie van de Vrije Sint-Lambertusscholen op onderwijs en opvoeding is gemeenschappelijk voor de eerste graad en de bovenbouw en steunt op de basispijlers 'effectief voor leerlingen', 'zorgdragend', 'lerend als organisatie', 'participatief' en 'voorbij het nuttige'. Algemeen komen deze vijf pijlers erop neer dat Sint-Lambertus één maatschappelijk geëngageerde school wil zijn, die enerzijds jongeren wil helpen op te groeien tot persoonlijkheden met een evenwichtig geloofs-, verstands- en gevoelsleven en de daarbij behorende waarden en normen. Anderzijds wil ze haar leerlingen op het hoger onderwijs of op de arbeidsmarkt voorbereiden, zodat ze later als goede burgers hun rol in de maatschappij kunnen opnemen.

In de scholengemeenschap concretiseert een werkgroep visie en identiteit, waarin alle graden vertegenwoordigd zijn, deze algemene schoolvisie in concrete activiteiten en teksten. De bovenbouwschool met haar brede waaier aan opleidingen profileert zich als één geheel en wordt zo ook beschouwd door leerlingen, leraren en ouders. De school bevordert bovendien via de organisatie van het schoolleven en een eigentijdse terminologie de gelijkwaardigheid van alle studierichtingen. De studierichtingen zijn ingedeeld volgens studiedomein (kunst en creatie, welzijn en maatschappij, economie en organisatie, wetenschap en techniek, taal en cultuur) en manieren van studeren (praktisch, toegepast-praktisch, toegepast-theoretisch en theoretisch).

Uit de onderzoeken betreffende de processen en de vakken blijkt dat de school er grotendeels in slaagt de basispijlers van haar visie waar te maken.

Besluitvorming Formeel overleg vindt op geregelde tijdstippen plaats met het schoolbestuur, de schoolraad, de ouderraad, het middenkader, het lerarenkorps en het ondersteunend personeel. De heldere organisatiestructuur en taakverdeling binnen de school bevorderen een participatieve besluitvormingscultuur.

Naast de vakgroepen zijn er verschillende werkgroepen actief. De school besteedt veel aandacht aan de samenstelling van deze werkgroepen om een zo groot mogelijk draagvlak te creëren.

De communicatie en informatiedoorstroming gebeuren via verschillende kanalen. Naast de beschikbare verslagen van de verschillende werkgroepen, houdt het directieteam het lerarenkorps via wekelijkse infomomenten op de hoogte van wat leeft in en buiten de school. Het participatierecht van de leerlingen krijgt op verschillende manieren vorm. Elke klas kiest een klassenverantwoordelijke die met de steun van de klassenleraar de stem van zijn klas laat horen in stuurgroepen onder leiding van een coördinator. Leerlingen van de derde graad krijgen de gelegenheid de open klassenraden bij te wonen en actief te participeren.

Kwaliteitszorg De kwaliteitszorg is uitgewerkt voor het geheel van de Vrije Sint-Lambertusscholen. De focus ligt conform het Kwaliteitsdecreet op het borgen van wat goed is en het constructief werken aan verbeterpunten. Het beleid wil daarbij alle personeelsleden betrekken en alle domeinen en processen van de schoolwerking bestrijken. Dat gebeurt aan de hand van een meerjaarlijkse integrale kwaliteitszorgcyclus en jaaractieplannen. Een werkgroep integrale kwaliteitszorg (IKZ) zorgt voor de coördinatie ervan. Momenteel is de IKZ-cyclus voor de schooljaren 2008-2014/15 afgerond en geëvalueerd en werkt de school aan het beleidsplan voor de cyclus 2015-2021/22. De personeelsleden hebben daartoe aan een kwaliteitsbevraging deelgenomen. Tot nu toe lag de klemtoon van de kwaliteitszorg grotendeels op de processen op schoolniveau. Dat heeft tot heel wat bijsturingen geleid om de schoolwerking effectiever te maken.

Uit de onderzoeken blijkt dat er inzake kwaliteitszorg nog verdere stappen mogelijk zijn wat betreft de leerplanrealisatie binnen sommige vakken en het doelgericht nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen. Ook de evaluatiepraktijk volgt in een aantal vakken nog te weinig de schoolvisie op leerplangericht evalueren.

De bovenbouwschool verzamelt data uit verschillende bronnen om een zicht te krijgen op de schoolwerking. Zo worden de resultaten van de zelfevaluatie van de vakgroepen, van de bevraging van de leerlingen en de beschikbare of zelf verzamelde cijfergegevens ingezet om verbeterpunten te detecteren.

De openheid van de school voor (externe) feedback en de constante zoektocht naar de optimalisering van de schoolwerking blijkt niet alleen uit de responsiviteit van de school tijdens de doorlichting, maar ook uit de resultaten van de onderzochte processen.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aandacht voor een open leer- en leefklimaat.
- De zorg voor de leerlingen.
- De betrokkenheid van het schoolteam.
- De begeleiding van beginnende leraren.
- De actieve betrokkenheid van de leerlingen tijdens de klassenraden van de derde graad.

Wat betreft het algemeen beleid

- De organisatiestructuur van de school.
- De specifieke aandacht voor de gelijkwaardigheid van de studierichtingen.
- De openheid voor externe evaluaties.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het doelgericht nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.
- De leerplangerichtheid in een aantal vakken.
- De materiële uitrusting voor een aantal vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk.
- De aandacht voor taalgericht vakonderwijs.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het aansturen en opvolgen van het vakgroepoverleg.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte in bso tweede graad Hout en derde graad Houtbewerking (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica in tso derde graad Industriële wetenschappen (opvolging inspectie).
- De woonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving (opvolging inspectie).

Wat betreft de regelgeving

- Organisatie van de stage volgens omzendbrief SO/2015/01.

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'

omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Hout		specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Houtbewerking		specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen		elektromechanica/mechanica/elektriciteit/elektronica

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **05-02-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Chris VAN WOENSEL de inspecteur-verslaggever	Fons MERTENS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	